

FACTSHEET

Sorumluluk reddi: Bu bilgilendirme belgesi sadece eğitim amaçlıdır. İngilizce'den çevirinin doğru olması için tüm çabaların gösterilmiş olmasına karşın dil çevirisi çok karmaşık bir görevdir ve bu nedenle tek tek her çeviride yanlışlıklar bulunabilir. Bu bilgilerin çocuğunuz için doğru olduğundan emin olmak üzere lütfen doktorunuza veya başka bir sağlık profesyoneline danışın.

Yeni doğan bebeklerde sarılık Jaundice in newborn babies

Sarılık, cildin ve gözünün sararmasıdır. Normal doğan bebeklerin yaklaşık yarısında görülebilir derecede sarılık olur. Genellikle sorunlara neden olmaz ve doğumdan sonraki haftanın sonuna değin kaybolur. Sarılık doğumdan sonraki 24 saat içinde oluşursa veya 2 hafta sonra hâlâ devam ediyorsa, doktorunuz veya yerel hastanenizle ilişkiye geçin.

Sarı rengin nedeni nedir?

What causes the yellow colour?

İnsan bedeninde sürekli olarak yeni kan oluşmakta ve eski kan imha edilmektedir. Alyuvarların imha edilmesiyle ortaya çıkan maddelerden birine bilirubin denir. Bilirubin işlenmek için normal olarak karaciğere gider (buna konjugasyon denir) ve sonra dışkı yoluyla bedenden çıkar. Doğumdan sonraki ilk birkaç gün içinde bebeğinizin karaciğeri, daha sonra çalıştığı gibi iyi çalışmaz, böylece kanda bilirubin birikmesi eğilimi ortaya çıkar. Bu da ciltte ve gözaklarında sarı renge neden olur.

Sarılık zararlı mıdır?

Is jaundice harmful?

Çoğu bebekler için sarılık zararlı değildir. Kandaki çok yüksek düzeyde işlenmemiş (konjugasyonsuz) bilirubin işleme sorunlarına ve beyin hasarına yol açabilir. Hastanede, bilirubin düzeyinin çok yükselmemesini sağlamak için çaba gösterilir. Bilirubin düzeyi aşırı derecede yüksekse, bazen

bebeklerin tedaviye ihtiyacı olur. Bu durumda en yaygın tedavi, bebekleri özel ışıkların altında tutmayı gerektirir (buna fototerapi) denir.

Uzun süreli sarılık ayrıca **karaciğer hastalığı** nedeniyle de olabilir. Sarılık uzun sürerse (2 haftadan fazla uzarsa) doktorunuzla ilişkiye geçmeniz bu nedenle önemlidir. Karaciğer hastalığının göstergelerinden biri, bebeğinizin dışkısının sapsarı, yemyeşil veya kahverengi yerine **çok soluk** olmasıdır. Bilirubin düzeylerini (**HEM toplam HEM DE konjuge parçalar**) ölçmek için bir kan testi, karaciğer sorununun olup olmadığını öğrenmenin en iyi yoludur.

Karaciğer hastalığının neden olduğu sarılığın, uygun tedaviye başlayabilmek için derhal araştırılması gerekir.

Hangi bebeklerin sarılık olma olasılığı vardır?

Which babies are more likely to have jaundice?

Sarılık olasılığı daha fazla olan bebekler şunlardır:

- Erken doğan bebekler
- İdrar yolu enfeksiyonu gibi bir enfeksiyonu olan bebekler
- Rhesus veya Rh bebekler. Annelerinden farklı bir kan grubu olan bebeklerin kan hücreleri daha hızlı bir şekilde imha edilebilir, bu da sarılıkla sonuçlanır.

Emzirilen bebeklerde de, tamamıyla anlaşılmayan nedenlerle 4 hafta veya daha uzun süreli sarılık olabilir. Ancak bu bir "dışlayıcı tanıdır" ve bebeğin uzun süreli sarılık olmasının nedeninin anne sütü olduğu otomatikman kabul edilmemelidir.

Karaciğer hastalığı olan bebekler. Bu bebekler başlarda bu hastalığın dışında iyi görülür. Bebeğin dışkısının rengine bakmak çok önemlidir. Soluksa, işlenmiş (konjuge) bilirubin düzeyinin yüksek olup olmadığını kontrol için bebeğin kan testinden geçmesi gerekir. Bu düzey yüksekse, bebeğin en kısa zamanda, pediatrik gastroenteroloji uzmanına havale edilmesi gerekir. Bebeklerde sarılığa neden olan en yaygın karaciğer hastalıklarından birine, **Biliyer Atrezi** denir.

Bebekte ne kadar sarılık olduğunu ölçmek Measuring how much jaundice the baby has

Kan testi bilirubin düzeyini ölçer. Bazı hastaneler, kan testine ihtiyaç olup olmadığına karar vermek için bebeğin cildinin üstüne bir tarama testi olarak yerleştirilen bir aygıt kullanır.

Sarılığın nedeninin karaciğer hastalığı olup olmadığına karar verebilmek için bir kan testi şarttır. Bu, karaciğer işlev testlerinin, artı, bilirubin hem toplamını hem de konjuge parçasının ölçümünü gerektirir.

Not: Birçok laboratuvar, doktor tarafından özellikle konjuge parça istenmemişse, sadece toplam bilirubini ölçer.

Hastane görevlileri şu koşullarda kan testi yapar:

- Erken doğum gibi risk etmenleri varsa
- Yaşamın ilk günü sarılık mevcutsa
- Sarılık geniş çaplı ise
- Sarılık doğumdan sonra iki haftadan daha uzun süre devam ederse.

Tedavi Treatment

İlk hafta içindeki hafif sarılığın, sıvı verilmesi dışında tedavi edilmesi gerekmez. İyi bir sıvı alımı, sarılık hafif susuzlukla çoğu kez aşırıya gittiğinden, yeni doğan bebekler için önemlidir.

Orta derecede sarılık, bebeğinizin (gözlerinin üzerinde koruyucu maske ile) çıplak olarak parlak

veya mavi bir ışığın altına yerleştirilmesi ile tedavi edilir. Buna **fototerapi** denir ve birçok farklı şekilde yapılabilir. Fototerapi ışığı ciltteki bilirubini kırar ve sarılığın azalmasına neden olur. Bu ışık tedavisi bebeğinizin ishal olmasına neden olabilir. Bu, bebeğinizin sıvı alımı artırılarak çözümlenir. Doğrudan güneş ışığına denetimsiz olarak maruz kalmak, güneş yanığına neden olarak zarar verebileceği için, **tavsiye edilmez**.

Şiddetli sarılık durumunda bebeğinizin, bedeninden bilirubin çıkarılması için kanının taze kanla değiştirildiği özel bir kan nakline ihtiyacı olabilir.

Karaciğer hastalığı kanıtı varsa, (soluk dışkılar, koyu idrar, yüksek düzeydeki konjuge bilirubin, anormal karaciğer işlev testi) derhal pediatrik gastroenteroloji uzmanına havale şarttır.

Sarılığın neden olduğu uzun süreli sorunlar var mı?

Are there any long-term problems from jaundice?

Bebeklerdeki sarılıktan sonra genellikle uzun süreli sorunlar olmaz. Yüksek düzeyde sarılık geçirmiş olan bebekler, düzenli aralıklarla işitme testinden geçmelidir. Bunu en iyi şekilde doktorunuz veya erken çocukluk hemşirenizle görüşebilirsiniz. Çok yüksek düzeyde sarılık nedeniyle beyin hasarı, düzeyler yaşamın ilk birkaç gününde hastanede veya erken taburculuk programı ile evde dikkatle izlendiğinden, şimdi çok enderdir.

Unutmayın:

- Sarılık 2 hafta sonra hâlâ devam ediyorsa, doktorunuz veya yerel hastanenizle ilişkiye geçin.
- Anne sütü uzun süreli sarılığın yaygın bir nedeni ise de, doktorunuz veya hastaneniz, karaciğer hastalığı gibi diğer nedenleri de göz önüne almalıdır.
- Soluk dışkı ve koyu renk idrarın varlığı karaciğer hastalığına işaret edebilir. Bu durumda, toplam ve konjuge bilirubin düzeylerini kontrol etmek için yapılan kan testi ve karaciğer işlev testleri önemlidir.